

enskak - oria

Mendigoizaleak

Ene lagun maite, ta mendigoizaleen leñakari jator Alberdri eskeintzen diot idazki au.

Mendigoizaleak: Aberriaren itxaropena: Gudari altsuak.

Jaki zaitzete oi bigun eta txuri ortatik; joan zaitzete mendia aldera. Bai, anaiak, bai; joan, ligo, mendira. Indartsu arnas artu, aize garbi ta osasungarria da-ba...

Zoazte gorago, mendirik luzeenera, afen... otoi dagizueti! Ederki anaiak; eskafik asko.

Lenen, aztu zaitzete ludiko goraberatza; ufen, begiratu ludari. Bafa, begiratu izatasunez.

¿Zer ikusten dezue?

Efiak, an, emen, nun nai... Osetza aundiak efi oietan.

Mota askotakunak beltzak, oriak, zurik... Era ez-berdinetan bizi dira. Ezkuntz, odol, oitura, lur bereziak diu efi bakoitzak, nai egite baten semiak izan guziak.

¿Efi bakoitze bere izkuntzan mintzatzen da...!

¿Zer esan dezue?

¿Mendigoizaleak! Ezagun da ondo bete dezula nere nai; urun zoazte; mendi galufian... Danatza aztu zeraite: Zeon efi-tzaz ere jball!

¿Ezterate oroitzen, zer gertatzen dan zuen efiotan?

¿Ezterate oroitzen, zuen efiaren izkuntza euskera dala, ta Euzkadi'n euskeraz ezin litekeala mintza? Mintzo liteke Eusko mendietan, zuek beste ihor juste ez dalako Uiezkoak ez, afizkoak baño diralako.

Atozte beruntz mendigoizaleak, atozte.

¿Nun zoazte Euzkadi'n baño?

Begiratu orain efi on! mendi galufetik ere ikusi zenuten.

¿Ta, zer diozute? Bidekabeta egin zerate mendigoizaleak! Au da izatasuna, ta ez, an gotik ikusten zenuena.

An gotik begiratu, alai ikusten ziran efiak, beren izkuntzan mintzatzen...

Efiara etofri, ta emen, alai batzuek atozte-izkuntzan mintzoaz. Itun bestiak beren izkuntzan.

¿Ayek, beren izkuntzik ez dakie, ta ala ere! bizi dira. ¡Ta bestiak, beren izkuntzan baizik mintzo ez diralako, atozte-erik ulertzen ez duelako jespertzeral...!

O mendigoizaleak! O... anaiak!

Jaki zaitzete oi bigun eta txuri ortatik, bafa ez mendira joateko. Enparantzara, akeita-etxera, bilertara, lan-tokira joateko baizik.

Enparantzara, akeita-etxera, bilertara, lan-tokira, mendian arnastu dezuen aize garbi ta osasungarria zabalzera.

Euskeraz mintzo efiyan, mendiyen mintzo oi zifaten bezela.

Ez bildurik izan, altsuak zerate, mentzat ezifik ez da.

Zuek nai badeuzte, Euzkadi'n euskeraz aske izango da.

Ori lortzen dezutenean, joan beñiro mendiruntz...

"Abeñi guziyar! agur egitera".

ZALONA

SEGUNDA LISTA DE ANORGA

Por las familias de los naufragos de Bermeo

Don Pedro José Irastorza, 25 pesetas; don Juan Elexpuru, 2,50; don Ignacio Azcue, 1; don Félix Ceberio, 2; don Ricardo Izaguirre, 1; don Justino Arruti, 1; don Tomás González, 1; don Jerónimo Arzac, 5.

Total pesetas, 38,50.

Doctor Arrieta Oído, nariz, garganta Prim. 19. Tel. 1-06-44

Oñetako pareak

Ez da nik asmatua. Aspaldi batean, amar urte bai, "Jesus'en Biotzaren Dela'k" ekari zuz, zionez "La Croix" tik itzulia. Gaurko id dirudi ala ere, iraskintza (enseñanza) dala ta eskuartearen jarabilkigun auziak eragina. Ez det inun, ikastolaik jainko-gabetez oretzaz, gobernuak eskuratu nai digun mauka ain poliki ta garbi azaldurik ikusi.

Ona, gutxi gora bera, nik irakuri nunez:

Oñetakoak uratu ta ezin ba ofutsik ibili, beñiak erosteko asmoz oñetako-tigira jo nun.

Au edonori gerta lezaloze.

—¡a zapata biko bat, esan nion oñetako-tigira!

—Bereala jauna. Bafia emen auzer ordaintzeko oitura da. Berogei peseta.

Atera nitun ba sakeletik berogei laurlekoak, eta mai gafean utzi.

—Esefrik asko jauna. Ona zure oñetakoak.

Begiratu orduko, antzeman nien es-tutxo zitazkidalda, ta oriak gañera.

—Ongi ote datozkidan ikusi egin bearko.

—Bai jaun abai. Ez dizugu ofegatik sanefirik, preziorik jasoko.

Aztertu ta estuegiak alegia.

—Beste biko bat ia aren, auek es-tutxo ditut eta. Beltzak gero, oñetako oriak apaiz jantzen ez bai lute-ke ongi emango.

—Nai dezuna jauna. Len esan di-zudanez ordea, etxe ontan sanefiri-prezio erabakia degu ta auzer ordaindu beara gañera. Ia ba berogei peseta.

—¿Nola? Len eman ez dizkizut ba?

—Asetzi jauna. Berogei peseta aiek lenegiro biko ordaintzeko ziran. Orain bigafena.

—¡Lenegoa ez det artu ordea!

—Ez dio ajolik. Etxeko oitura da. Lenegoa ongi ez datorikida ta zuek bestea nai, gogoak eman di'zula ta...

Ordaindu ba bigafena. Ondo jaloak geundeko datozenen kasketaldia be-gira bageunde!

—Kasketaldia al da ba. ¿Ez dezu zerofek ere ikusten estuegi ditudala?

¿Biko bat eramateko bi ordaindu bear ote ditut ba?

—Jauna etxeko oitura da, araudia.

Bearko ordaindu ofutsik ibiliko ez banintza. Aukerarik ez izaki efiara.

Oñetako-tigirik irretzerakoan, koxka jota edo, esnatu egin nintzan. Ametsetan ariki nuntait. Noski, ametsetan ezetik onelakorik gerta ote di-teke ba!

Jafai atferra.

Agintariak gobernuoak ba dituzte nuni ikastolaik. Ikastola oletatik uxa egin dute Jainkoa.

Seme edo alaba eskutik dula, an di-joa gurasoa agintariengana.

—Gure txiki au eskolaratu nai ge-neku ba.

—Ederki. Oitura denez, legeak be-terik ordaindu dituzte auzer zergak, kontrabuzioak ta guk zure zerga oie-tzaz ikastolaik jaso ta irakesleak ordain-tzen bal ditugu ona nai dezun ikas-tola.

—Zuen ikastola ori ez dagokigu. Gure seme-alabei kristau aztera eman nai bai diegu, zuen oietan beñi onelakorik ez. Or aldameneko ikastola nalago, gure iritza azkoz oiea da ta.

—Beste ikastola ori gogokoago zai-zu beraz?

Eraman ba, eraman bertara zure seme ori. Ez gera gu aurka aterako, bafa zerofek ordaindu bearko dezu.

—Noski. Neronek ordainduko det, bafa auzer eman dizkizudan txanpo-nak zuek biurtu ta. Gure zera kon-tribuzioetatik atera itzazu diru oiek ez bai degu zuen ikastolik nai, edo ta gure diruz gure gogoko ikastola era-zante.

—Asketzi. Emen guzla auzer ordain-tzen da ta ez da flioz ordaindu-takorik biurtzen.

—Semea ikastola batera bialtzeko, bi ordain bear beraz!

Etxeko oitura da araudia.

¿Ametsa? Ametsetan ezetik onelakorik gerta ote diteké ba?

Zuen sakelak igafi.

Andoain

NEKAZARIEN BAZKUNA. — Orain ilabete gutxi dala jafi zan efi onetan Gipuzkoa'ko Nekazarien Bazkuna.

Iriki zanlan bazkide sala aundiya zan, bafia ikusri kbazkun onek duan indafa nekazarien arterako askok eman dute izena bada oraindikoauek enuen bat izan biar dute, ta geyagok ere itza emana daukate.

Batzordea ere izentatu dute ondo-ner jaritzen ditugun jaun oyeikin.

Lendakari: Irulegitar Pringo jauna. Ordezkoa: Ansa'tar Joxe Antonio.

Idazkariya: Garagofi'tar Joxe Mari. Diruzaya: Toledo'tar Matias.

Batzarkideak: Arabaolaza'tar Is-dor.

Oyarzabal'tar Joxe Mari; Santa Cruz tar Pedro. Ormazabal'tar Joxe; Ura-ga'tar Inazio.

Guziyak lana gogoz egiteko zaleta-sun biriz arkitzen dirade ta aleginduko dira guziyai efestasuna eman ta lagunduzen ofela guziyak ez ba-da ere geyenak batutzeko, bada beste moia guzietao langileak badituzte beren bazkunak ta zuek nekazariak zergatik ez? ez aldezte ikusten bat-zen ez bazerate ezin ezertzio ere egin dezazuketela?

Oñetako sortua da Gipuzkoa'ko Nekazarien Bazkuna guziyok elkaru ta zuea eskubideak izan ditazuzten ta orain ainbat izeka ez dizute egingo.

Zuen artu emanetan zuen gauzaren jabeak izango zeradete, artu emane-lan neuriak orain oño oboeto artuko dirade, ta ez orain gertatzen zaizutena gauza geyenakin, esniakin esate batarako: Lenago baño esnia orain geyago saltzen da; etxiatan artzallak ordain-tzen ditute lau txakur aundi txopifia-ko (litro ko), guziya etxe batera ekar-tzen badezute iru txakur aundi ordain-tzen ditute, ongi Donostira bial-tzen du ta arizale onek bost txakur aundi artzen ditu urteko artzallak dauzkalako. Begiak zabalduta neka-zari guziak au ikusten badezute ikusi-ko dezute "zuek beñiri jaten eman ta oyeke erapia jeta" egiten diotela.

Zuek baño izardi gutxiago atera ta irabazten baltute. Ta oraindik negar-gafagusa dana da oyeke diradelako zuen esniak gutxiago balio duela, au esan nai det Donostira esnia saltzera juaten diradela, bada oyeke artzale auiden guziyak bereganazte dituzte ta zuek azokan lau txakur aundi edo iruan askotan ezin saldu dezute.

¡Au ez alda lotsa zuek oñenbeste izardiakin egindako lana bestek jafia! Esniakin bezela beste gauza geyago-rik ere bai.

Guziyok batzen bazeradete etzazu-ke au gertatuko, gauzak biar diran eran jafiko diradelako.

Nekazari batzueidi entzun diet esan-ten bazkun au nekazarien onagatik jafia ez dala, bazkizan politika dabi-ela bertan entzun dutela. Nekazari oyeidi buruak berotzen dabiltzana.

dute nai zuen baasuna berak onekin galdauk daudelako, oñela esaten dizu-tenal ez jaramonik egin.

Nere lantxo arloze au irakurtzen ari zeran nekazari maitea, eman zazu gure bertan zure izena bate kezkarik gabe Gipuzkoa'ko Nekazarien Bazku-nan. Zure efiara oraindik ez badago aleginduz zaitia lenballen jartzen. Lau-gun batzuek alkar artuta juan zai-tezte Donostiya "Kampanario" ka-bian arkitzen da bazkun onen burua, bertako zuzentzale jaunak euskaldun-ak dirade ta berak erakutziko dizu-te zer nola egin bear dezuten.

Nekazari maitea ez lo egon. Esna-tzeko garayhan arkitzen gerade. Gi-puzkoa'n bost mila ta geyago bazkide (soziyo) arkitzen dirade.

Orain bost mila, ta guziyak biar be-zela ikusten dezutenian señen lan aundiak egiten gituan bazkun onek geyenak bertan izena emango dezute. Bafia bestek egingo duanaren begira ez egon, guziyoen artian ederkigo egin go dezute, ta zueidi buruba derotzen dabiltzan txotxolo oyeidi ortzak era-kuetziko dizkizute.

JAYOTZA. — Goikoetxea'tar Ma-nuel'en emazteak izan duan alaba Maria Karmen izenarekin ugatzatu dute.

Ama alabak ongi arkitzen dira. Artu nere zoriona Manuel adiski-dea.

IRA Akzeptuap

CONTABILIDAD

Clases diarias de preparación comercial en la

Academia Estornés

Carrera de Comercio. - Taquigrafía. - Mecanografía. - Re-forma de letra. - Ortografía. - Correspondencia

Irakaskintza: Laisterren ta onenak

Legazpi, 5 - DONOSTIA - Urrt. 1-29-10

Euskera ikasi!

TOLOSARRAI

Befi on bat ekafiaz gatozkizu, adis-kide.

Maiz entzun izan dizugu euskera ikasi aa jantziagotu egin nai zenu-ke; euskaldun onari dagokion beze-la, alegia; ez itz egite utserako, baizik balta ere irakurtzeko ta idazteko aün-batean.

Zure nai ori txalografia da. Euskerari maitetasun apur ori erakusten ez dion euskalduna ez dirudi ongi jaloa. Gure autokoeke beren buruei eta beren on-dorengo "euskaldun" izen ori jafi ziotenean, ez zan gaurko gertatzen; ordun, guziak bazekiten ta bazerabil-ten euskera, beren izkera; ta ofetxek bereizten zituan beste efiengandik; a-gatik ere izen ain egokia sumatu zu-ten; "euskalduna" "euskera duna".

Ordun, beraz, euskerarik ez zuana ez za neuskalduna. Gaur beriz...?

Oña, bada, guk maiz entzun dizki-tzuzgun arazo itzak, euskaldun izen jatorra bear bezela gorde beafak eragin izan dizkizu, noski.

Gañera; Euskalefiari, uste deguez, egun beñiak datozko. Gure eskub' deen jabe egitea, eskoia guziatan er-debera ezetik euskera ere erakutsiko da. Zere auzen edo kaleko edozein mutil koskoforen aprikotzat ikusi naiko al zen duke zure burua? Ez degu olakorik us-te!

Oña bada, orain gure beñi ona: Uriaren 2etik asita, Eusko Batzokian, astean iru aldiz azteren asteazken os-tiraletan, afateko zarpitan, euskera ikastaldia izango dezu.

Batzokiko bazkide edo sozio ba ze-ra, besterik gabe agertu zifezke ikas-taldi oietara, aurretik izena eman utsa-kin. Bazkide espazifia, adierazi ezazu Batzokira.

Tolosa'ko Eusko Gaztefiak

Dejeche toda idea de compra hasta tanto no consulte los precios en IMPERMEABLES «EL BUFALO».

Euskal idazleai

Datofen igandean degu, guziok dakituzten bezela, gure auzeneko batzar na-gusia.

Auzenekoa diot: ortik sortu bear bat-tu "Euskal Idazle Batza"rk.

Datofen igandean, beraz, len Elgot-bar'en bildutako guziok eta ara azaltze-rik izan etzuten ainbatek elkar ikusi bear degu.

¡A zer bilera edefa izango degun au-xe! Beste norbait juan gabe geldituko bazerate ere, igandean gure batzafera gabe ez gelditu.

bizkaitar anaiak egindako eskaera ain-Donostia'n egitekotan gifiari, bafia tzakotzat artuaz, eta berolek ere gure artean nai ditugula garbi azaltze afen beñiro. Elgoibar'en biltzea erabaki du "Befi-beingo batzordeak".

Batzuentzat oñer izango da au ere, beste eskorentzat ordea egokigara, espal-ta beñere guzden gogoko eudirik.

Zuk, idazle adiskide, au irakufi bezin laster etzazguzu beintzat espafik okertu.

Batzafa gafantz! aundiako deguez, "gustoko" tokia espadezu ere bertaratu zalte. Neroni ere etxe txokoan nagola guziok besarkatze aldekoa nazu, bafia Jaunak lagun antxe izango naitzazu El-goibar'en.

Ta juan bear dezutenok bazkaltzeko asmorik badezute, Butron'gora abixa", "Mifentxu" beñi zere zai-zai egongo da ta.

"Mirentxu" badakizu ba, zure defa-ren azpian jaritzen d'zuten oartxoari darokiona erabaki denez, zure gain gure bazkari kontua. Ta nere izena "apun-ta".

Luzeaz.

Elgoibar

EUSKAL IRATSIAIOAK

Gaur beñiro pasai-tarak

Il guzietao 29'an E. A. B.'k Deun Mikel Goi-Aingeruari Euzkadi'ren az-katasuna irixteko edo laguntzeko es-keñi oi diogun jaupa edo "meza" danok dakizuten bezela il onetan os-tiralian bere egunian gertatzen jai-gu, eta eskatzen dizuet egun onetan goizeko 7'tan txadon nagusian izango dan jaupa ontara gizonetako eta emakumezko eta Gazteko Batzako dan danok etofri zaitzela inhorik ere en-tzangor egon gabe, beñere baño pre-mia gelago daukan gure aberi onen alde otoiiz egitera.

Eusko'tar benetakunak batu galtezen gure zaindariaren egapean eta otoiiz bereon bitartez zapalduko ditu Euz-kadi'ko esai maltzur guziak.

E. A. B.'ko LENDAKARIA

Datofen igandeko bilera Elgoibar aldean izango ote degun edo diote. Azkeneko izen zai nago. Izango de-zu gure beñi. — L.

NEKAZARIENDAKO ITZALDIA — Benetakua izango da noski, datofen lanuntzian izango dan nekazarienda-ko itzaldia. Nola ez... ain esguna dan Gofi'tar Eusebi itzefilik. Nekazariok guziok dakizute zenbat eta zenbat itzaldi baseritaren onurako egin duan gizon onek, eta beartuak zaudete egun oñetan guziok "Cine Parro-qual"era batzera. Peria eguna dan lez bai efiko ta bai peri ortara dato-zen baserit guziak arafaldeko lau-terdiatan Gofi jaunari entzutera bil-du zaitzete.

ALXERIXA

Ta Donibatafak gañera. Ezagun zafak dituzte ifratentzueok, eta betiko patxara ekafiko dute noski.

Py baten abesti, plautajotze ta baka-rizketa ta abar.

Otero'ren abotzoli jator, atsegin, in-dartsua.

"Ikur" adiskidearen afantzale arteko goraberaren azalpen egokiak.

Ez digute zer dakartenik esan eta ezin guk ere adierazi. Bafia iru lagun oiek beren gafi artutakoa ondo baño oboeto atera baletz egitek okezkarik txikienik gabe, gaur gabeko zortzietan ifratentzua-kiak piztuzeko esaten dizutegu.

Biyar norbaites esan beafik baldin badu, gure "Euskal Ofia" libre utziko diogu.

Zortziak arte beraz.

La sesión municipal de hoy

Orden del día de la sesión ordina-ria que celebrará hoy el Ayuntamiento de Donostia:

Escrito del concejal don Pedro Pi-llol, solicitando un mes de licencia, Jornales y cuentas.

INFORMES:

De la Comisión de Obras:

Proponiendo se apruebe la liquida-ción de la 33 semana de los trabajos efectuados en los desmontes de la Fábrica de Gas.

Proponiendo se autorice la cons-trucción de una casa de campo y dos gallineros en el barrio de Amara.

Proponiendo se abone el importe del suministro y colocación de las telas para las butacas y sillars del Teatro Principal.

Proponiendo se adjudique el sumi-nistro de una camioneta para el ser-vicio de obras municipales.

De Mercados, Pescaderías y Mataderos:

Presentando pliego de condiciones para adquirir una báscula automá-tica con destino a los Mataderos mu-nicipales.

Idem ídem para el suministro de ca-potes con destino a los individuos del Cuerpo de Arbitrios.

De la Comisión de Gobernación:

Proponiendo se reconozca como efectivo el tiempo de servicio presta-do en calidad de suplentes por va-rios barrenderos municipales.

Proponiendo se prorrogue hasta los 65 años de edad la permanencia de un guardia municipal en el Cuerpo.

Proponiendo se conceda un mes de licencia a un guardia municipal.

Proponiendo se abone el importe del reloj colocado en la fachada edificio-escuela de Igueldo.

Proponiendo se autorice a la Comi-sión para adquirir calzado de agua para los individuos del Cuerpo de Lim-pieza.

Asuntos sobre la mesa:

Informe de Obras proponiendo se modifiquen los artículos 11 y 12 de las Ordenanzas de Edificación en su apéndice tercero.

Informe de Hacienda proponiendo se adjudique el concurso para la impresión de trabajos relacionados con el Inventario de bienes municipa-les.

Informe de Gobernación proponien-do que los señores Jefe-Subjefe e Ins-pector de la Guardia municipal, usen el uniforme correspondiente.

Informe de Gobernación proponien-do acuerdos respecto de la adquisición de dos grupos de motor Diesel y Al-ternador, para disponer de energía eléctrica de reserva.

Informe de Ensanches, en relación con la reforma del ensanche del An-tiguo. Voto particular.

Miguel Larre

MEDICO - DENTISTA

CHURRUCA, 14. 1.

Consulta de 9 a 1 y de 4 a 7

IÑAKI-DEUNA

Academia de estudios generales y técnicos

- 1. Cursos Comerciales**
 - a) Oficiales, con planes abreviados.
 - b) Libres, combinados con los de cultura vasca, y diploma final de aptitud.
- 2. Cursos de Cultura Social**
 - a) Legislación social, nacional e internacional.
 - b) Sistemas económico sociales - Técnica de la sindicación.
 - c) Apologética cristiana.
- 3. Cursos de Cultura Vasca**
 - a) Lengua y literatura vasca.
 - b) Geografía e historia - Legisla ción vasca.
 - c) Estilística y composición.
- 4. Bachillerato y Carreras**

Estudios facultativos extensivos a todos los Institutos, Universidades y Centros oficiales de España. Pla-nes muy abreviados, con absoluta garantía.
- 5. Idiomas**

Euskera - Castellano - Francés - Inglés - Alemán - Latín - Griego - Hebreo - Árabe.

PARA CUALQUIER CUESTION DE ENSEÑANZA CONSULTA A LA

Dirección: Plaza del Centenario, 6. - Teléfono 1-59-51